

TESTAS NR. 5

Donelaitis moksleiviams

1. Kokio žanro Kristijono Donelaičio kūrinys „Metai“?

- A. Eilėraštis
- B. Giesmė
- C. Poema

2. Kas yra „Metuose“ aprašomas būras?

- A. Mažosios Lietuvos valstietis
- B. Didžiosios Lietuvos valstietis
- C. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstietis

3. Kas yra pagrindinis „Metų“ veikėjas?

- A. Selmas
- B. Pričkus
- C. Krizas

4. Kokia eilėdara parašyti Kristijono Donelaičio „Metai“?

- A. Silabotonine
- B. Jambiniu trimetru
- C. Hegzametru

5. Kokio istorinio laikotarpio kūrinuose itin plačiai naudojamas hegzametas?

- A. Antikos
- B. Baroko
- C. Romantizmo

6. Kristijonas Donelaitis buvo:

- A. Evangelikų liuteronų dvasininkas
- B. Katalikų dvasininkas
- C. Evangelikų reformatų dvasininkas

7. Kaip „Metuose“ vadinamos per vestuves girdėtos liaudies dainos?

- A. Gulbių giesmė
- B. Kiaulių žviegimu
- C. Vilkų staugimu

8. Kristijonas Donelaitis rašė ir kūrė šiomis kalbomis:

- A. Lietuvių ir vokiečių
- B. Lietuvių ir lenkų
- C. Vokiečių ir rusų

9. Kurios iš šių dalių nėra „Metuose“?

- A. Žiemos rūpesčiai
- B. Vasaros linksmybės
- C. Rudens gėrybės

10. Kada Kristijono Donelaičio „Metai“ pirmą kartą išleisti visos apimties?

- A. 1800 m.
- B. 1824 m.
- C. 1818 m.

Klausimai

1. Kokių dar žinote kūrinių, parašytų hegzametru?
2. Kokios socialinės problemos, aktualios ir šiandien, atsispindi „Metuose“?
3. Kuo skiriasi „Metuose“ aprašomos ir šių laikų visuomenės vertybės? Įvardykite bent tris. Kokia laikysena jums atrodo nepriimtina šių laikų žmogui?
4. Kodėl Kristijonas Donelaitis „Metams“ pasirinko hegzametrą?
5. Ką reiškia tekste minimi „žiuponės“ ir „perynos“?

Kūrybinės užduotys

1. „Metai“ – sudėtingas ir mįslingas kūrinys. Jis turi ne vieną prasminį sluoksnį, gali būti įvairiais raktais rakinamas, įvairiai perskaitomas, suvokiamas ir interpretuojamas. Pasak literatūrologo Dariaus Kuolio, pirmiausia „Metus“ galime skaityti kaip religinę, metafizinę poemą, kurioje pasaulis vaizduojamas kaip Dievo sodas. Pabrėžiamas žmogui duotos tikrovės šventumas, sakralumas. Donelaičio kūrinys išaukština Viešpatį ir jo į žemę išleistus žmones, gyvūnus, augalus. „Metus“ taip pat įmanoma perskaityti kaip Apšvietos laikų didaktinę poemą, kuri moko žmones teisingai gyventi, sėkmingai ūkininkauti, kurios teigiami ir neigiami veikėjai įkūnija sektinas dorybes ir vengtiną ydas. Forma kūrinys primena ilgą eiliuotą pamokslą, pasakėčių pynę. Jame išsakoma Apšvietai būdinga prigimtinės žmonių lygybės idėja, ginama žemdirbio žmogiškoji vertė, aukštinamas jo darbas kaip visuomenės gerovės šaltinis.

Pasamprotaukite (parašykite pastraipą) apie tai, kokios socialinės problemos ir aktualijos, sektinos dorybės ir ydos aprašomos tekste; pasvarstykite, kokie įvykiai sieja šių ir praėjusių laikų kasdienybę.

2. Išsirinkite iš teksto nežinomus žodžius ir sudarykite žodynėlį. Pabandykite tekste minimus autentiškus žodžius pakeisti vartojamais šiomis dienomis, palyginkite originalaus ir sušiuolaikinto kūrinio skambesį.